

Intressanta fjärilar noterade i Trosa, Mörko området 1998:

Numrering och namn enligt: Catalogus Lepidopterum Sueciae: version 2. -1 Svensson, H Elmquist, Bert Gustavsson, Hans Hellberg, Lars Imby och Göran Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994.

Rapportörer: Håkan Elmquist (EQTS), Göran Hagerum (HGNS), Per-Olov Kall (KPOS), Jesper Lind (LJRS), Göran Liljeberg (GL)

Sammanfattning:

Året 1998 har innehållit mycket dåligt väder men trots det varit ett av de mest givande åren i Trosa området då det gäller intressanta fjärilsfynd. Många nya fjärilar för området har noterats samt ett nytt landskapsfynd *Nycteola asiatica* som noterades vid en ljusfälla i Trosa 22/9.

Under året har migration inträffat under minst 3 olika perioder. Under den första perioden i juni noterades ett mycket stort antal tistelfjärilar (*Cynthia cardui*) och ett mindre antal amiralfjärilar (*Vanessa atalanta*). Den andra perioden som medförde migration inträffade i slutet av juli då bl.a *Oncocera semirubella*, *Pyralis farinalis* och *Sitochroa palealis* noterades. Den sista migrationsperioden som också medförde de mest spektakulära migranterna inträffade i september då bl.a ett 25 tal ex av *Agrius convolvuli* påträffades. Utöver det påträffades *Heliopsis armigera*, *Nycteola asiatica*, *Abrostola trigemina*, *Ohlogophora meticulosa*, *Macdunnoughia confusa* och ett stort antal *Autographa gamma* och *Nomophila noctuella* under samma period. Under denna period var även amiralfjärilen mycket allmän.

För området har en ny dagfjäril glädjande noterats nämligen Hagtornsfjäril (*Aporia crataegi*) samt ett lika glädjande fynd av den smalsprötade bastardsvärmaren (*Zygaena osterodensis*) även den ny för området.

Året har också inneburit att en ny mycket intressant lokal för säckspinnare har hittats där bl.a ett stort antal *Canephora hirsuta* noterades. Antalet kända glasvingar för området har också ökat då *Synanthedon tipuliformis*, *Synanthedon speciformis* och *Bembecia scopigera* också noterats ny för området under året.

Övriga intressanta fynd är bl.a *Cucullia absinthii* som verkar etablerat sig på gräbo bestånd efter järnvägen i Västerljung både fynd av imago och larver har gjorts under året. Dessutom har flera ex av blåfläckig träfjäril (*Zeuzera pyrina*) samt ett par ex av *Cyclophora pendularia* noterats i slutet av juli. Samt tre fynd av den i Sdm ovanliga *Ipimorpha retusa*.

Några andra generationsfjärilar eller bara mycket sena ex av vanliga arter har också noterats nämligen ett ex *Notodonta dromedarius* 10/10 samt ett ex *Anticollix sparsata* 22/9.

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd. (fet text för troliga migranter).

127 - *Nemophora degerella*: 4 ex Askö 21/7. På ljus. Ny för området. (LJRS)

172 - *Bruandia norvegica*: Flera säckar hittade på granstammar vid Tullgarn 18/4 och 24/4. (LJRS, HGNS, GL)

176 - *Acantophysce atra*: 2 ex säckar hittas utflugna 1-2/8 Jägarhult - Ny för området (LJRS)

178 - *Canephora hirsuta*: ca 30 ex säckar (10 hansäckar 20 honsäckar) 1-2/8 Jägarhult. 3 honor kläcktes men ingen hane (ett par utflugna hansäckar hittades). Ur flera av säckarna kröp flera hundra små larver fram som släpptes ut på lokalen där säckarna hittades. Även ettåriga säckar hittades. *Hirsuta* betraktas normalt som en sällsynthet i Sdm. Ett mycket intressant fynd på en lokal med många olika säckspinnare - Ny för området (LJRS)

179 - *Phalacropterix grasslinella*: 1 års säckar 10 ex 1-2/8 Jägarhult - Ny för området (LRS)

Zeuzera pyrina (L). Blåfläckig träfjäril
Bild ur "Nordens svärmare och spinnare" Gullander

1000 - *Zeuzera pyrina*: 1 ex 27/7 Trosa, 4 ex Torsåker 28/7. Ovanlig inom området. (LJRS)

1004 - *Apoda limacodes*. 1 ex Askö 21/7 (LJRS)

1439 - Paranthrene tabaniformis: 1 ex 2/8 Trosa feromonlockning (LJRS)

1441 - Synanthedon spheciformis: 1 ex Trosa 28/6 och 1 ex Askö 30/6 , 3-4 ex 8/7 Trosa. Flyger på förmiddagen med start ca 10 fram till 13.30. Lockas till feromoner. Sätter sig ej utan flyger fram till korken och "hänger" i luften framför den några sek innan den försvinner. Arten verkar ej ovanlig i områden med björk och al. Ny för området. (LJRS)

1443 - Synanthedone myopaeformis: 1 ex Trosa 9/7 på tipuliformis feromon (trots att jag samtidigt lockade med myopaeformis feromon ca 10 m bort. 3 ex Jägarhult 1/8. Feromonlockning med myopaeformis feromon. (LJRS)

1446 - Synanthedon tipuliformis: 3 ex 8/7 Trosa på feromonlockning. Startar sin flygning vid 12.00 senare än spheciformis. Sätter sig på bladen i närheten av korken. Hänger inte framför korken som tex spheciformis och myopaeformis. Ny för området (LJRS)

1449 - Bembecia ichneumoniformis/scopigera: 1 ex hona 1/8 Jägarhult. Hittades flygande längs en grusväg vid 15.00 tiden intill ett bestånd av käringtand. Ny för området (LJRS)

1512 - Oncocera semirubella: 2 ex i en grov aspskog Torsåker 28/7. Möjligen en migrant eftersom vädret var gynnsamt för migration. Lämpligt hygge med käringtand finns dock i närheten. Ny för området.(LJRS)

1547 - Myelopsis tetricella: 1 ex 28/8 Trosa. Ny för området. (LJRS)

1576 - Pyralis farinalis 1 ex 23/7 inomhus Björkbacken Västerljung. Ny för området. (GL). 1 ex 28/7 i en aspskog vid Torsåker. Migrant?(LJRS)

1580 - Acentria ephemerella: 1 ex 22/7 Askö över vattnet i en havsvik. Arten är ny för området. (LJRS)

1595 - Crambus uliginosella: > 20 ex Allmän 1/8 Jägarhult. Ny för området (LJRS).

1673 - Sitochroa palealis: 1 ex Jägarhult 31/7, 1 ex Stockvik Trosa 5/8 (LJRS). Migranter ?

1701 - Nomophila noctuella: 1 ex Trosa 16/9, 2ex Lökholmen 19/9, 40 ex Doftskär 20/9 på dagen,. Mycket allmän under en kort period i kustbandet. 2 ex Trosa 21/9.(LJRS)

1707 - Adscita statices: 1 ex Askö N 22/7, 1 ex Askö M 28/7, 1 ex Norrgård Sandvik 30/7 (Ny lokal). Färre fynd än förra året. (LJRS)

1708 - Zygaena osterodensis: 1 ex Klacka Sandvik 30/7. Inga fynd rapporterade från Östra Sdm sedan 1976. Mycket intressant fynd. Första fyndet i området. (LJRS)

Zygaena Osterodensis (Reiss). Smalsprötad bastardsvärmare
Bild ur "Nordens svärmare och spinnare" Gullander.

1731 - Aporia crataegi: 2 ex, hona och hane 30/6 N Askö. Första fyndet i området. De två exemplaren flög i områden med tallskogshällmark. Mycket trevligt fynd förhoppningsvis finns arten på Askö. Kommande år får utvisa om arten är bofast eller om fynden var tillfälliga. (LJRS)

1752 - Vanessa atalanta: 1 ex 8/6 på syren Trosa, 1 ex 10/6 Trosa, Stort antal ex bl.a på bete i Trosa området under september och början av oktober. (LJRS)

1753 - Cynthia cardui: 19/6 8 ex på syren vid Bråfallssåg. - därefter ses ett mycket stort antal ex under slutet av juni början av juli. I slutet av juli-sept uppträder nyckläckta exemplar dock lite mer sparsamt än förväntat efter vårens stora inflygning. Tex 1 ex 23/7 Trosa, 1 ex 23/7 Tjuvholmarna, 2 ex 27/7 Egilsvik, > 10 ex 12/9 Mättinge. (LJRS)

1792 - Maniola jurtina: Andra fastlandsfyndet i området. 1 ex hane 30/7 Klacka Sandvik (LJRS).

1806 - Satyrium w-album: Egilsvik Mörkö 27/7 15-20 ex. Verkar vara allmän på lokalen. 2:a lokalen i området. (LJRS)

1815 - Cupido minimus: 4 ex ny lokal 27/6 Lökholmen. Nu tre lokaler (LJRS)

1844 - Habrosyne pyritoides: 1 hona 21/7 Askö, 1 ex 25/7, 1 ex 29/7, 1 ex 30/7 Trosa (LJRS). Arten verkar ha etablerat sig i området under de två sista åren. (LJRS)

1857 - Comibaena bajularia: 10 ex Askö 21/7. En hona tas på ägg. Larverna utvecklas långsamt och fäster små bladbitar på sig som kamouflage. Larven lever på ek och övervintrar. (LJRS)

1858 - *Hemithea aestivaria*: 1 ex 22/7, 4ex 25/7, 1 ex 27/7, 3 ex 29/7 Trosa. (LJRS)

1859 - *Clorissa viridata*: 1 ex hona 30/6 N Askö. Honan tas in för äggläggning. Den lägger ett 50 tal ägg. Den gröna larven äter ljung både blommor och blad. Larven har ett utmärkt kamouflage . Larverna förpuppar sig i september. Arten är täml allmän inom området. (LJRS)

1864 - *Cyclophora pendularia*: 1 ex 27/7 Trosa., 1 ex Torsåker 28/7. Överraskande fynd av en art som jag tidigare letat mycket efter utan resultat i dessa trakter. Noterades under en period av väder gynnsamt för migration. Migrant /bofast ? Ny art för området. (LJRS)

1908 - *Orthonama vittata*. 1 ex Jägarhult 31/7. 2 :a fyndet i området. (LJRS)

1910 - *Xanthorhoe birivata*: >40 ex Ludgo 16/5 (LJRS). > 10 ex Ludgo slutet maj (HGNS,KPOS)

1926 - *Epirrhoe rivata*: 1 ex Askö 28/7. Fynd på dagen. Tredje året i rad som arten noteras på Askö. (LJRS)

1927 - *Epirrhoe galiata*: 1 ex Askö 21/7 (LJRS)

2003 - *Perizoma blandiata*: 1 ex Trosa 27/7. Ovanlig inom området. (LJRS)

2046 - *Eupithecia sinuosaria*: 1 ex Trosa 27/7. Sällsynt. (LJRS)

2058 - *Eupithecia lariciata*: 1 ex 31/7 Jägarhult Ny för området. (LJRS)

2067 - *Anticollix sparsata*: 1 ex 22/9. Sent fynd av en art som normalt flyger i juni/juli. Ett andra generations fynd eller migration? (LJRS)

2090 - *Abraxas grossulariata*: 1 ex Askö 21/7. I år ovanligare än de två senaste åren. (LJRS)

2123 - *Apeira syringaria*: 2 ex Askö 21/7, 1 ex Torsåker 28/7, 1 ex Jägarhult 31/7 (LJRS). 2 ex 24/7 ,26/7 Björkbacken Västerljung (GL)

2131 - *Apocheima pilosaria*: 1 ex hona 30/3 på Edanö på en ekstam i skymningen, lade ca 150 st grönaktiga, glansiga ägg den 16/4. Äggen läggs långt in i barksprickor mha honans långa äggläggingsrör . Äggen är därför troligen i naturen mycket svåra upptäcka. Äggen kläcks precis när eken slagit ut. De två första stadierna sitter larverna under bladen och äter hål underifrån. I tredje stadiet börljar de äta från bladets kant. Larverna förpuppar sig från 28/7 och någon vecka in i augusti . Förpuppningen sker utan kokong direkt på jorden under blad och liknande. (LJRS)

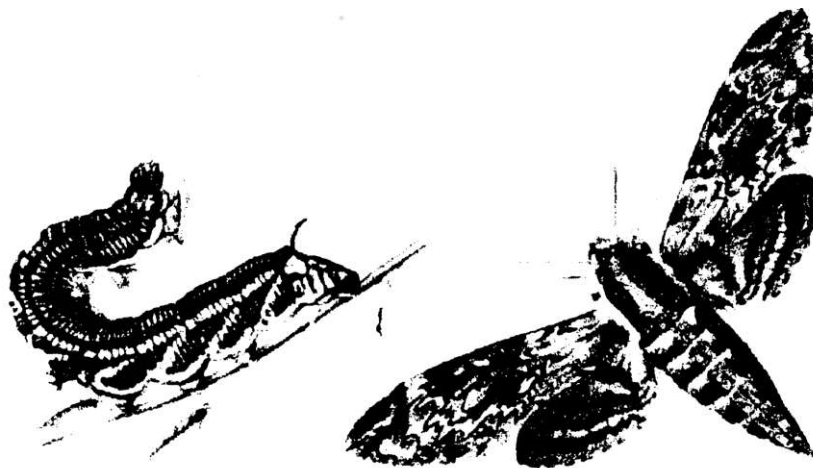
2158 - *Ematurga atomaria*: 1 hane 28/7 sent ex. (LJRS)

2177 - *Eriogaster lanestris*: 3 hanar på ljus i Västerljung 30/3. Ovanlig på ljus. (GL)

2179 - *Malacosoma neustria*: 3ex 21/7 Askö, 1 ex 22/7, 2 ex 23/7 Trosa, 4 ex Torsåker 28/7 (LJRS). Några ex vid Björkbacken Västerljung slutet juli (GL). Under de tre/fyra senaste åren tämligen allmän i slutet av juli på varma kustnära lokaler.

2181 -*Lasiocampa trifolii*: 1 hane 17/8 Trosa (LJRS)

2194 - ***Agrius convolvuli***: 1 ex hane Trosa 9/9 på ljus, 1 ex hona Jägarhult 9/9 på ljus, 1 ex Trosa 10/9 hona på kaprifol (20.45). 1 ex hona 13/9 på kaprifol som kommer 20.30. 1 ex hona 22/9 på ljus. Samtliga fyra honor togs in för äggläggning ingen hona lade dock ägg. (LJRS). 2 ex Trosa 1 ex Västerljung under september (HGNS). 14 ex Björkbacken Västerljung under september besökande Tobak (GL) .Bästa flygåret någonsin i detta område. Migranter.

Agrius convolvuli (L.) Åkervindesvärmare
Bild ur "Die Groszschmetterlinge und Raupen Mitteleuropas" Lampert

2206 - Hyles galii. Ett sent ex en fräsch hona noteras 8/9 Trosa. Migrant ? Flera ex noteras under galiis normala flygperiod maj-aug. Under böljan av september hittas ett stort antal galii larver på mårar inom området. (LJRS, HGNS, GL)

2212 - Furcula biscuspis : 2 ex 30/6 -1997 Björkbacken Västerljung. Ny för området (GL)

2213 - Furcula furcula: 2 ex 30/6 och 3/7 -1997 Björkbacken Västerljung . Ny för området (GL)

2217 - Notodonta dromedarius: 1 sent ex noteras 10/10. Exemplet hittas sittande på ett lockbete intill en ljusfälla. Vilket dock torde vara en slump eftersom dessa ej besöker beten. (LJRS)

2232 - Gluphisia crenata: 1 ex 8/6 Mörkö Löten. 1 ex Askö 21/7, 1 ex Trosa 24/7, 10 ex Torsåker 28/7. Fler fynd än normalt (LJRS)

22S3 - Sentina irrorella: 1 ex hona 27/7 Egilsvik, Mörkö (LJRS)

2293 - Herminia lunalis, (tarsiplumalis): 1 ex Torsåker 28/7. 1 ex 2/8 Jägarhult, 1 ex 5/8 Trosa -2-4:e fyndet inom området. (LJRS)

2308 - Hypena rostralis: 1 ex 19/5 Trosa (LJRS)

2339 - Nola aerugula (centonalis): 1 ex Askö 21/7, 1 ex Trosa 27/7, 1 ex Torsåker 28/7. (LJRS)

2348 - Nycteola asiatica: 1 ex 22/9 Trosa, på ljus. **Nytt landskapsfynd för Sdm. (LJRS)**. Arten har noterats i ett stort antal i Sverige under denna höst med fynd från bl.a Sk, Ble, Ha, Öl och Upl. Samtliga fynd inom en 2 veckors period i september vid sydostliga vindar gynnsamma för migration. Arten har inte tidigare uppträtt i så stort antal i Sverige. Flest fynd i år är noterade i Upl och på Öl.

2352 - Macdunnoughia confusa: 1 ex 28/8 Trosa. Migrant? (LJRS)

2358 - Autograha gamma. 5 ex 8/6 Mörkö Löten. Mycket allmän i mitten och slutet av septemper. (LJRS)

2369 - Abrostola trigemina 1 ex Björkbacken Västerljung 17/9.(GL) Exemplet infångades på ljus. Ny för området. Migrant. Fyndet sammanfaller med ett relativt stort antal observationer på bl.a Öland under samma period.

2372 - Panthea coenobita: 15 ex Askö 21/7, 20 ex 28/7 Torsåker, några ex Trosa 20/7-31/7, 2 ex Jägarhult 31/7, 3 ex 4-6/8 Stockvik Trosa. Ovanligt allmän i år.(LJRS). 2 ex slutet av juli Björkbacken Västerljung (GL)

2375 - Moma alpium: 1 ex hona 30/6 Askö. 5 ex Askö 21/7 (LJRS)

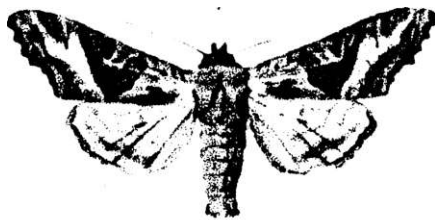
2379 - Acronicta alni: 1 ex 1/6 Björkbacken Västerljung, 2:a fyndet inom området (GL)

2380 - Acronicta cuspis: 3 ex 28/7 Torsåker (LJRS), 1 ex 27/7 Björkbacken Västerljung (GL)

2381 - Acronicta tridens : 1 larv 12/9 Frillingsmossen. (LJRS) 1 larv sept Erikslund (GL, EQTS)

2402 - Trachaea atriplicis: 1 ex 28/7 Torsåker. Ärlig men enstaka. (LJRS)

2404 - Phlogophora meticulosa: 1 ex 18/9 Trosa. På ljus (LJRS). 2 ex 12/9 och 21/9 Björkbacken, Västerljung på bete (GL) Troligen ett migrerande ex. 2:a-4:e fyndet i området.

Phlogophora meticulosa (L.) Tandfly
Bild ur "Nordens nattfly" Gullander

2405 - Ipimorpha retusa: 1 ex Trosa 8/9, 2 ex 9/9 Jägarhult. (2-4 fynden inom området). (LJRS)

2414 - Cosmia pyralina: 1 ex 31/7 Jägarhult. Ny för området. (LJRS)

2417 - Apamea lithoxylea: 1 ex 18/8 Trosa. (LJRS)

2419 - Apamea oblonga. 5 ex 31/7 Jägarhult (LJRS), 2 ex 27/7 Björkbacken Västerljung (GL)

2426 - Apamea rubirirena 1 ex 28/7 Torsåker. Ny för området (LJRS)

2460 - Hydraecia nordstroemi : 1 ex 28/8 Trosa, 1 ex 29/8 Trosa, 30/8 Trosa, 1 ex 5/9 Trosa, 1 ex 7/9, 1 ex 9/9 Jägarhult (LJRS)

2493 - Calamia tridens : 1 ex 9/9 Jägarhult. Sällsynt. (LJRS)

2494 - Cucullia absinthii: Flera ex slutet juli Björkbacken Västerljung (GL). Ca 20 larvfynd i augusti/september i Västerljung. Ny art för området redan 1997 på samma lokal. (GL)

2510 - Calophasia lunula: 1 ex Trosa 19/7. Sällsynt som imago. Allmännare som larv i skärgården. (LJRS)

2522 - Litophane ornitopus : 1 ex 26/4 Trosa. 2:a fyndet i området. (LJRS)

2537 - Polymixis polymita: 1 ex 29/8 Jägarhult. (LJRS).

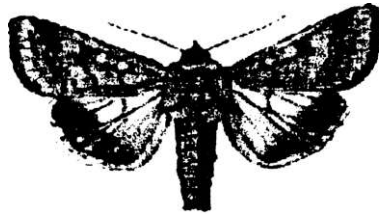
2560 - Xanthia gilvago : 1 ex 29/8 Jägarhult, 1 ex 9/9 Jägarhult. 3 och 4:e fyndet i området. Ny lokal. (LJRS)

2562 - Diloba caerulocephala : 1 ex 23/9 och 1 ex 12/10 Trosa. (LJRS). 1 ex slutet sept Björkbacken, Västerljung (GL) Årlig men enstaka.

2663 - Epilecta linogrisea : 1 ex Trosa 29/8 (LJRS)

2697 - Xestia rhomboidea: 2 ex Askö 21/7. Sällsynt inom området. (LJRS)

2706 - Naenia typica: 1 ex Trosa 19/7, sliten hane. Ny for området. (LJRS)

Heliothis armigera (Hubner). Brunaktigt knölfly
Bild ur "Nordens nattflyn" Gullander.

2709 - Heliothis armigera: 1 ex hona 19/9 på ljus Trosa. (LJRS). Honan lägger 11 ägg den 26/9. Endast ett ägg kläcks 1/10. Larven gömmer sig inuti klöverblommor den första tiden och är omöjlig att se. Äter blommorna och ej klöverbladen. Som liten är larven beige och halvgenomskinlig med svarta prickar och svart huvud. När larven blir något större ca 10 mm kommer den fram ur blommorna. Även som stor äter larven endast blommorna av rödklöver och Alsikesklöver. De tre sista stadierna är larven olivgrön/brun i grundfärg med 6 svarta vårtor på vaji led. Mellan vårtorna är larven röd/lila. Larven har också en gul/vit zickzackad sidolinje. Huvudet är beiget. Larven går ned för förpuppning 30/10.

Detta exemplar utgör ca det 10:e fyndet i Sverige och 2:a fyndet i området. Första fyndet inom området noterades på samma ställe för 3 år sedan. Fjärilen är ett migrerande exemplar som noteras i samband med sydostliga vindar gynnsamma för migration. 2 exemplar noteras några dagar innan på Öland. (LJRS)

Jesper Lind 981231